

opusdei.org

Komentář k evangelium: Pokušení na poušti

Komentář k 1. neděli postní (cyklus A). „Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit.“ Ježíš nás na poušti vybízí, abychom Bohu nabídli celý svůj život. Proto nám připomíná důležitost očistit srdce a obrátit je k Otci.

21.02.2026

Evangelium (Mt 4,1–11)

Ježíš byl vyveden od Ducha na poušť, aby byl pokoušen od ďábla. Když se postil čtyřicet dní a čtyřicet nocí, nakonec vyhladověl.

Tu přistoupil pokušitel a řekl mu: „Jsi-li syn Boží, řekni, ať se z těchto kamenů stanou chleby.“

On však odpověděl: „Je psáno: »Nejen z chleba žije člověk, ale z každého slova, které vychází z Božích úst.«“

Potom ho ďábel vzal s sebou do Svatého města, postavil ho na vrchol chrámu a řekl mu: „Jsi-li syn Boží, vrhni se dolů. Je přece psáno: »Svým andělům dá o tobě příkaz, takže tě ponesou na ruku, abys nenarazil nohou na kámen.«“

Ježíš mu odpověděl: „Také je psáno: »Nebudeš pokoušet Pána, svého Boha.«“

Zase ho vzal ďábel s sebou na velmi vysokou horu, ukázal mu všechna

království světa i jejich slávu a řekl mu: „To všechno ti dám, jestliže padneš a budeš se mi klanět.“

Tu mu Ježíš řekl: „Odejdi, satane! Neboť je psáno: »Pánu, svému Bohu, se budeš klanět a jen jemu sloužit.«“

Potom ho ďábel nechal – i přistoupili andělé a sloužili mu.

Komentář

První neděle postní nám představuje Ježíše vydeného Duchem na poušť, aby byl pokoušen ďáblem.

Geografický rozměr pouště, místa nehostinného a protikladného vůči Edenu, je velmi výmluvný. Z některých pasáží z Písma svatého lze usuzovat na židovskou víru v určitého zlého ducha pouště, nazývaného Azazel (srov. Lv 16,10 a Tob 8,3). Ježíš by tak byl veden do oblasti pokušitele. Poušť byla navíc místem zkoušky vyvoleného lidu.

Pán přichází zvítězit tam, kde Izrael podlehl.

Ježíš se postí „čtyřicet dní a čtyřicet nocí“. To je to, co připomíná Postní doba. A toto Pánovo kající jednání je plné symboliky: čtyřicet dní a čtyřicet nocí trval trest potopy (srov. Gn 7,4); čtyřicet dní a čtyřicet nocí strávil Mojžíš v oblaku na Sinaji, bez jídla a pití, když prosil Boha za lid (srov. Dt 9,25), dříve, než mu předal Zákon (srov. Ex 24,18); také Eliáš strávil čtyřicet dní a čtyřicet nocí bez jídla a pití, putuje k hoře Choréb, aby se setkal s Pánem (1 Kr 19,8); a zejména Izrael pobýval čtyřicet let na poušti uprostřed zkoušek a pokušení jako trest za čtyřicet dní, které ztratil prozkoumáváním země na vlastní pěst, aniž by počítali s Bohem (Nm 14,34).

Po postu je Ježíš vyhladovělý, zdánlivě zbaven božské pomoci a hmotné síly. Pokušitel pak usiluje,

aby Ježíš upadl do nějaké formy nestřídmosti, chamtivosti nebo modloslužby, do nichž sráží lidi, kteří Boha zneužívají nebo odmítají, aby vyvýšili sami sebe. Ďábel záludně cituje Písmo, skrze něž Ježíš vždy plní vůli svého Otce. Jsi-li Boží Syn, jako by mu říkal, použij božskou moc k vyřešení ubohé lidské situace, kterou jsi vzal na sebe. Totéž pokušení vyvrcholí na kříži.

Papež František však vysvětlil řešení, které nám Mistr svým příkladem dává: „Satan chce Ježíše svést z cesty poslušnosti a ponížení — protože ví, že právě tak, touto cestou, bude zlo poraženo — a svést ho falešnou zkratkou úspěchu a slávy. Avšak všechny ďáblové jedovaté šípy Ježíš „odráží“ štítem Božího slova (Mt 3,4.7.10), které vyjadřuje vůli Otce. Ježíš nepronáší žádné vlastní slovo: odpovídá pouze Božím slovem. A tak Syn, naplněný silou Ducha Svatého, vychází z pouště vítězně“ [1].

Všichni den, co den nějakým způsobem prožíváme tyto zkoušky pouště. Jak vysvětloval Benedikt XVI., „jádrem každého pokušení — jak je zde patrné — je odsunout Boha na okraj, který, ve srovnání se vším, co se v našem životě jeví naléhavé, je pokládán za druhořadého, ne-li za nadbytečného a obtěžujícího“ [2]. Spěch, touha po lidské efektivitě a každodenní obtíže nás mohou vést k zanedbávání, zapomínání, ba i k odmítání stýkat se s Bohem; anebo k tomu, že od něj očekáváme okázalý zásah, který by nás přiměl jednat. Když je však Boží vůle na prvním místě, on nás potom povznáší.

Působivě, Matouš píše, že po vítězství nad všemi pokušeními „přišli andělé a sloužili mu“. Bůh dá v řádu a umírněnosti to, co ďábel zneužil k pokušení. Svatý Josemaría komentoval tuto dojemnou závěrečnou scénu takto: „Církev nám, když nás vede k rozjímání o

těchto úsecích Kristova života, připomíná, že v Postní době, kdy se rozpoznáváme jako hříšníci, plní ubohostí, potřebující očištění, má místo i radost. Protože Postní doba je současně časem síly i radosti: můžeme se naplnit odvahou, neboť nám nebude chybět Pánova milost, protože Bůh bude po našem boku a pošle své anděly, aby byli našimi průvodci, našimi rozvážnými rádci na cestě, našimi spolupracovníky ve všech našich snaženích“ [3].

[1] Papež František, Anděl Páně, 5. března 2017.

[2] Joseph Ratzinger, Benedikt XVI., Ježíš Nazaretský. Úplné vydání, Encuentro, Madrid 2019, s. 160.

[3] Svatý Josemaría, Jít s Kristem, č. 63.

Pablo M. Edo

pdf | dokument generován automaticky
z [https://opusdei.org/cs-cz/article/
komentar-k-evangeliu-pokuseni-na-
pousti/](https://opusdei.org/cs-cz/article/komentar-k-evangeliu-pokuseni-na-pousti/) (02.04.2026)